

Agri, Food & Life Sciences

Docentendag Biobased Economie Ketens & Agrologistiek

Voedselverspilling in de keten 21 januari 2016

Delft
Gerry Kouwenhoven
Datum 21-01-2016

Voedselverspilling is een internationaal vraagstuk. Volgens de FAO wordt **1,3 miljard ton** voedsel wereldwijd door en bij consumenten verspild. Daar komt nog bij het verlies bij de productie, verwerking, retail en transport. Deze verspilling kost de wereldeconomie naar schatting **een biljoen dollar per jaar** en doet een beroep op de schaarse grondstoffen, levert extra **CO2 uitstoot op bij transport en afvalverwerking** en creëert bergen afval.

Kan ketensamenwerking en verslogistiek een rol spelen bij het beperken van voedselverliezen?

Voedselverspilling

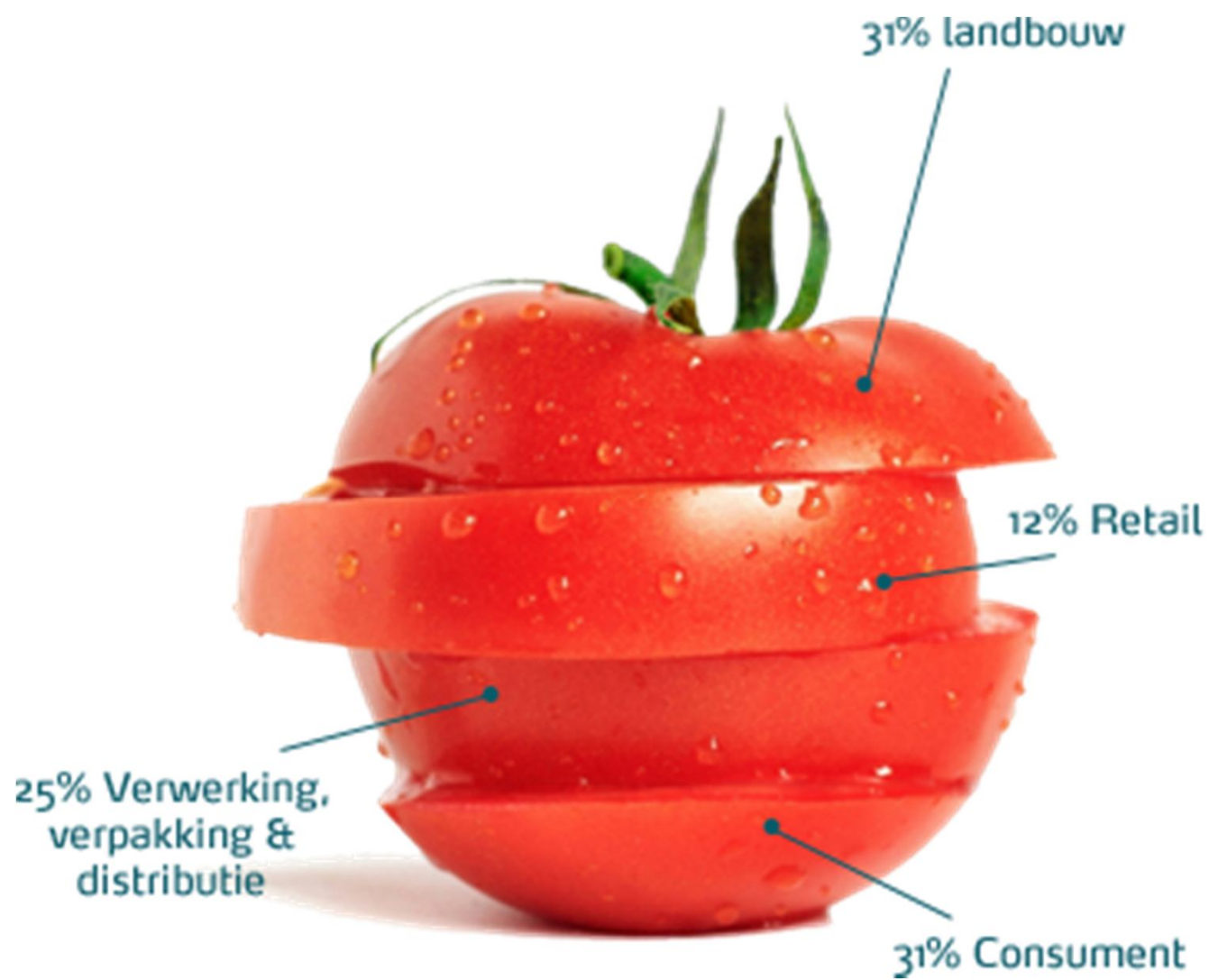
<https://www.youtube.com/watch?v=oYiRcM2onsw>

Post Harvest Network

<https://www.youtube.com/watch?v=SEN9JZoy2Ko>

Taste The Waste

<https://www.youtube.com/watch?v=Ci0HsPELE2o>

Timmermans geeft aanzet tot kringlooeconomie; Timmermans gaat Europese afvalberg te lijf

Financieel dagblad en Foodlog, 3 december 2015

65% recyclen, nog maar 10% naar de stort

Timmermans: in 2030 moet:

- 65% van al het huishoudelijk afval gerecycled worden (nu 40%)
- 75% van het verpakkingsafval gerecycled worden
- 10% afval op de stort (nu gemiddeld 30%)

Europese Commissie: € 6 miljard

‘Return of the curvy cucumber’

groenten & fruit:

1996: 36 voorschriften: leid tot voedselverspilling

> 2010: veel richtlijnen vervallen.

Kromme komkommers mogen op de markt!!

Scheelt jaarlijks bijna 1.000.000.000 euro!!

Wereldreis naar de vuilnisbak

1/3

van het voedsel wereldwijd
landt onnodig in de vuilnis-
bak. Zonde toch?
Eet het op!

Colombia

100 liter
water per
banaan

ONE
WORLD
FoodPrintfacts

100 liter irrigatiewater per banaan

240 kg CO₂-uitstoot per ton vracht

9500 km van Colombia tot vuilnisbak... of mond

Wereldreis naar de vuilnisbak

1/3

van het noodvel wereldwijd
landt onnodig in de vuilnis-
bak. Zonde toch?
Eet het op!

Egypte

(not dependent)

FeedPrint logo

125 liter irrigatiewater per pond aardeien

1500 kg CO₂-uitstoot per ton vracht en boeiing

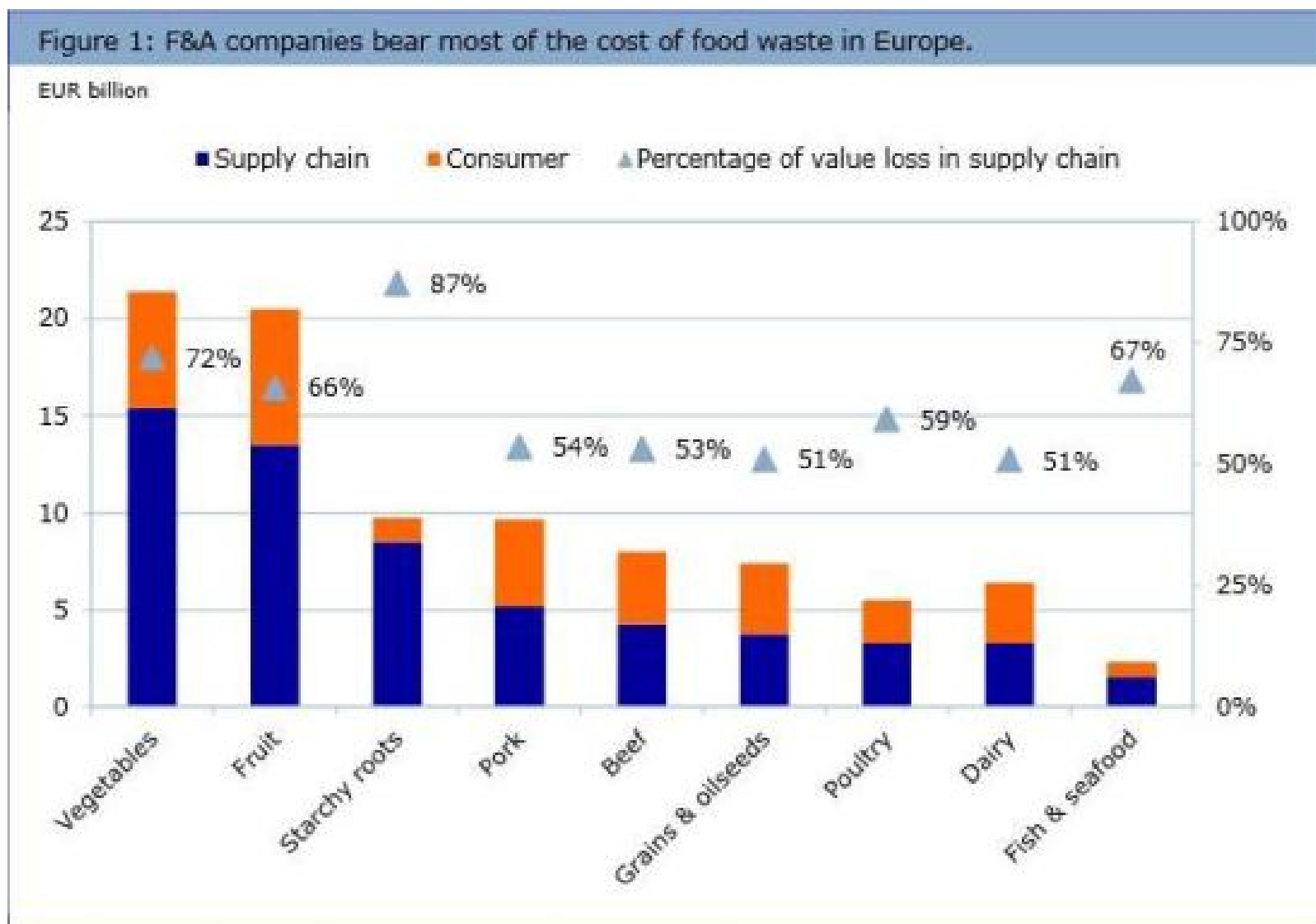

3500 km van Egypte tot volkribak... of mond

[illegible]

Verliezen in de keten!

Source: Rabobank, Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2014

WORKSHOP: Waar hebben we het over?

Wat is onjuist?

- A. Totaal wordt er voor €4,4 miljoen euro per jaar in Nederland weggegooid!
- B. Per jaar wordt door de NL- consument 8 tot 11% van de voeding weggegooid!
- C. Per jaar wordt er voor €2 miljard weggegooid in de voedselketen
- D. 30, 40 soms 50% van het geproduceerde voedsel wordt in de voedselketen verspild

Van grond tot mond: hoe kan ik bijdragen?

Belangrijke rol consument bij verduurzamen van ons voedsel

- **weten waar ons voedsel vandaan komt**
- **weten wanneer het spruitjestijd is!**

Inkopen

Bewaren

Bereiden

Aanbieden/ serveren

WORKSHOP: Wat speelt een rol bij de consument bij verspillen van voedsel ?

- Ja/ Nee Milieuzorg
- Ja/ Nee Prijs
- Ja/ Nee Gezondheid
- Ja/ Nee Hygiëne en gezondheidsrisico's
- Ja/ Nee Verspilling is onvermijdelijk = gevolg van de leefstijl.

Verspillen wordt onderschat:

"anderen" verspillen.....(>75% van de Nederlanders denkt minder te verspillen dan het gemiddelde.....

Voedselverspilling per person per jaar	Totaal	Productie & Retail	Consument
Europa	280kg	190 kg	90 kg
Noord Amerika & Oceanië	295 kg	185 kg	110 kg
Geïndustrialiseerd Azië	240 kg	160 kg	80 kg
Sub Sahara Afrika	160 kg	155 kg	5 kg
Noord Afrika, West en Centraal Azië	215 kg	180 kg	35 kg
Zuid en Zuid-Oost Azië	125 kg	110 kg	15 kg
Latijns Amerika	225 kg	200 kg	25 kg ¹³

Grote verschillen in volume, geld en milieubelasting

	Volume (%)	Euro's (%)	CO2 equivalenten (%)
Vlees	8%	20%	60%
Vis	7%	23%	5%
Zetmeel	15%	6%	16%
Brood	25%	11%	11%
Groente en Fruit	32%	29%	2%
Diversen	13%	11%	6%

WORKSHOP: De hele voedselketen

Van grond tot mond

Van zaadje tot karbonaadje

Van besje tot flesje

Van koe tot kont

Waar ben je zelf actief in de keten?

Waar denk je dat het beter kan in de keten?

Nieuwe oplossingen m.b.t. keteninnovatie?

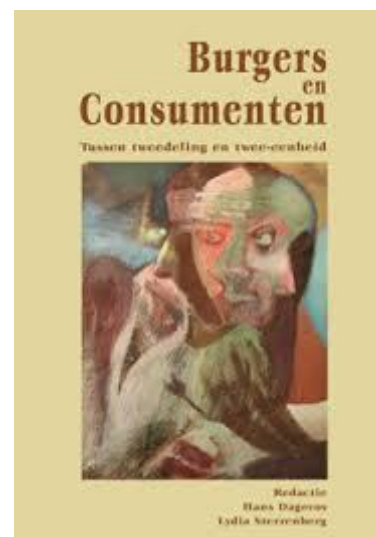
‘Ladder van Moerman’

1. Preventie (voorkomen van voedselverliezen)
2. Toepassing voor humane voeding (bijv. voedselbanken)
3. Converteerbaar voor humane voeding (be-, ver- en herbewerking van voedsel)
4. Toepassing in diervoeder
5. Grondstoffen voor de industrie (biobased economy)
6. Verwerken tot meststof door vergisting (+ energieopwekking)
7. Verwerken tot meststof door composteren
8. Toepassing voor duurzame energie
9. Verbranden als afval
10. Storten

Burgers en Consumenten

“De treurige constatering luidt dat de consument dubbelhartig is. Terwijl zijn rechterhand een enquête invult over scharrelvlees vult zijn linkerhand de kar bij de kiloknaller. Niet dierenwelzijn, het behoud van het landschap, betrokkenheid bij onze eigen boeren of duurzaamheid bepalen ons aankoopbeleid, maar de prijs”.

(Mac van Dinther, 'Liever goedkoop dan goed'. *de Volkskrant*)

WINNAAR PULITZER PRIJS

MICHAEL MOSS

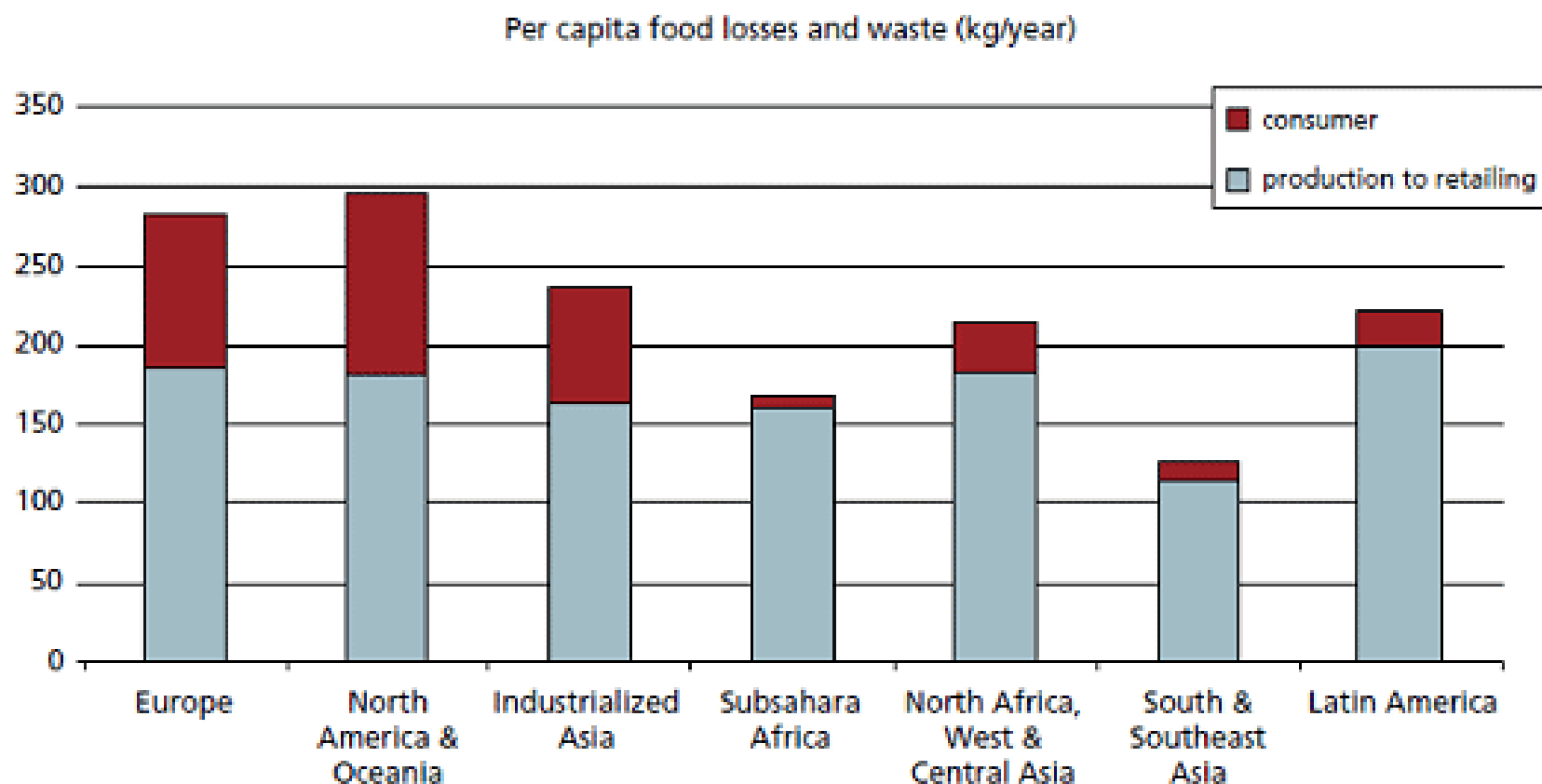

<https://www.youtube.com/watch?v=5gmzXnkRYh4#t=16>

**Jaar van
de Boon**

Cutting food waste to feed the world

Waternverbruik

Verbruik
voor kweken / fabriceren,
wassen, transport,
afvalbeheer, enz.

375
liter

komkommer

0,02
liter

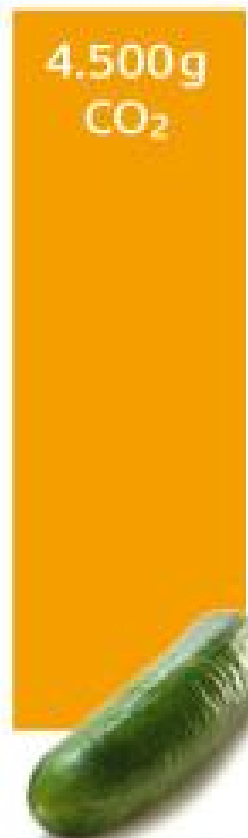

Plastic-
verpakking

CO₂-uitstoot

uitstoot met betrekking
tot kweken / fabriceren,
wassen, transport,
afvalbeheer, enz.

4.500g
CO₂

komkommer

10g
CO₂

Plastic-
verpakking

Verpakken:

Verlengen houdbaarheid

Verlagen derving

Verbeteren productkwaliteit

Verhogen logistieke flexibiliteit

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord

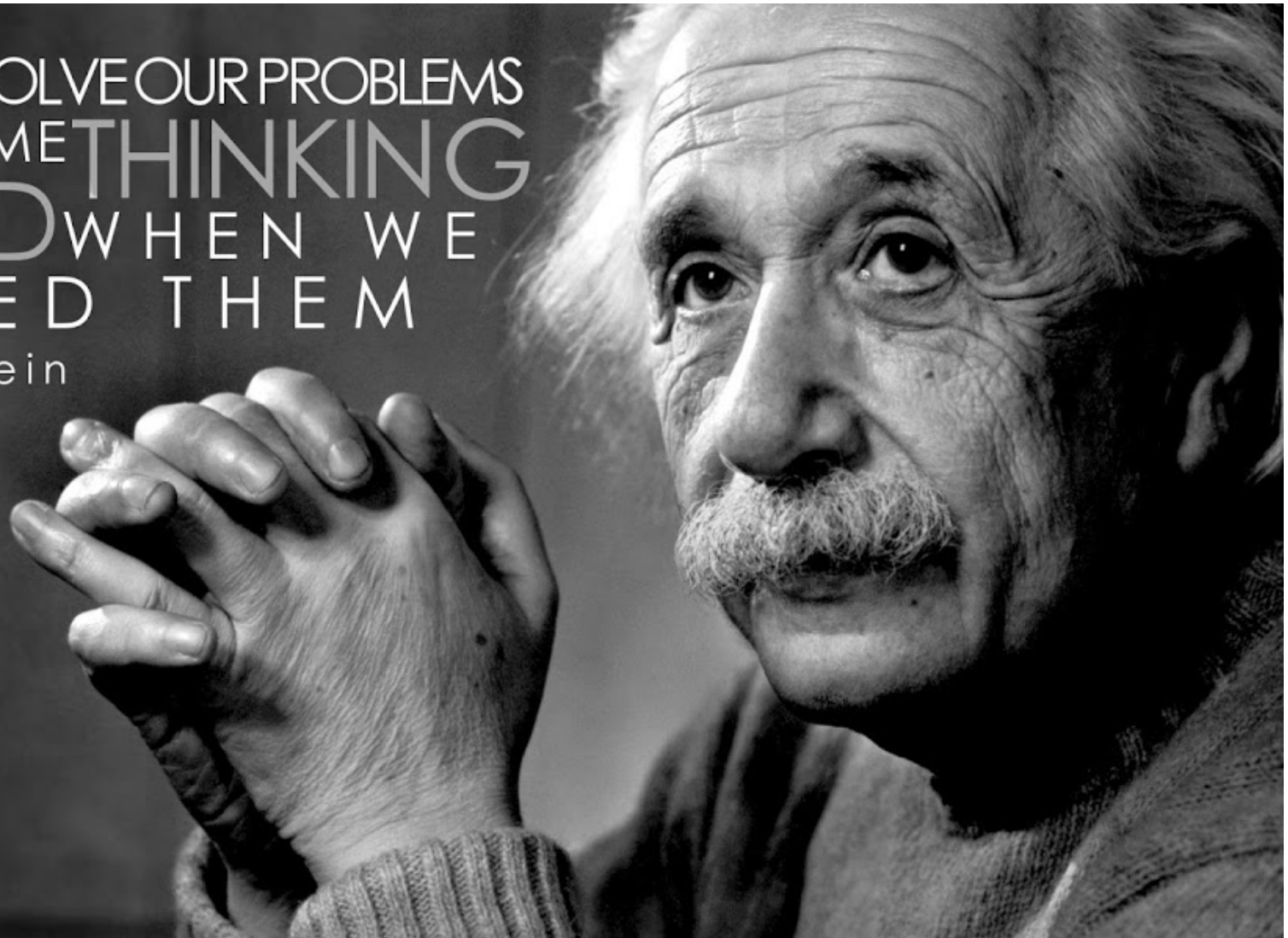

Omdenken

WE CANNOT SOLVE OUR PROBLEMS
WITH THE SAME THINKING
WE USED WHEN WE
CREATED THEM

-Albert Einstein

WORKSHOP:

Kan de economie altijd maar blijven groeien?

Wat doet dat met onze natuurlijke hulpbronnen?

Raken die op?

Wat doen we met ons afval?

Wat heeft voedselverspilling met circulaire economie te maken?

Kunnen verbeteringen in de keten een bijdrage leveren aan CO₂ reductie?

Is circulaire economie een oplossing?

WORKSHOP: Wat is jouw bijdrage bij beperken voedselverspilling, ketensamenwerking, agrologistiek?

1. **duurzaam gebruik van grondstoffen:** grondstoffen raken in hoog tempo uitgeput: duurzaamheid en economische groei lijken niet met elkaar samen te gaan. Of toch wel?
2. **verwaarding van reststromen:** andere eiwitten, organische zuren, vetzuren en fosfaat
3. **naoogsttechnologie:** verkrijgbaarheid hele jaar, minder uitval, lager energieverbruik, verminderd gebruik conserveringsmiddelen
4. **(vers)logistiek:** productkwaliteit, kosteneffectief, duurzaam, fysieke transport, verpakkingen, beschikbaarheid van product- en keteninformatie, kwaliteitscontrole punten, voorraden, bestelsystemen.
5. **houdbaarheid en kwaliteit:** conserveringstechnieken

WORKSHOP: Integrale ketenaanpak = een strategie die werkt

Voorbeelden van:

- Slimme verbindingen tussen vakgebieden
- Duurzaam gebruik van grondstoffen
- Verwaarding van reststromen
- Consumentenperceptie en sociale innovatie
- Techniek om “afval” te verwerken

*40-50% reductie is haalbaar,
mits overheden, fabrikanten, retailers,
cateraars, instellingen en consumenten
de handen ineen slaan: lokaal, regionaal,
landelijk en internationaal.*

Hartelijk dank voor uw energie en aandacht

Trendwatchers, eindejaarslijstjes en kranten voorspellen: het wordt een jaar van de pretentieloze onbewerkte producten van eigen bodem. Zonder hipsterlogo's, geen bloggend foodie-meisje als ambassadeur en geen 'certificaat' #superfood! Gewoon een oer-Hollands product.

Tijd voor vragen en discussie

Gerry.kouwenhoven@Inholland.nl

www.inholland.nl